

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ. ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

1908. év, augusztus hó 1. XV. FÜZET. XLVII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ara egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat befordulása mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek téra stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezéhez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio“ teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közlemények körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Irói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többre kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

- ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.
- AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1908. ÉVI (27.) ÉVFOLYAMA. Ára egyesületi tagoknak 2 K., másoknak 3 K. Árat legczélszerűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.
- AZ ERDŐÓR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBE ÉS FELELETEKBEN. Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 koi. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.
- AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsészai Belházy Emil. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.
- ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.
- A TÖLGEK ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmeczbányán.
- ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLVII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

15. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:
BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árárt járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltenek.

(Telefon: 37—22.)

Statusrendezés — statusegyesítés.

A kormánynak az a terve, hogy az egyenlő képesítésű tisztviselők létszámát az egyes fizetési osztályok között egyenlő elvek szerint osztja meg, amennyiben azok számottevő mellékjárandóságokban nem részesülnek, ez utóbbi feltétel miatt aggodalmat kelt az államerdészeti tisztikar körében, amely a multnak nem mindenben biztató tapasztalata alapján attól tart, hogy a fa- és földjárandóság czimén élvezett járandóságok miatt kimarad a létszámrendezés keretéből, amint annak idején kimaradt az 1893. évi fizetésrendezéskor.

A főiskolai végzettségű állami tisztviselők létszámának rendezése, amint arról az Erdészeti Lapok már megemlékeztek, olyképen van tervbe véve, hogy a gyakornokokon kívül a létszámnak 1⁰/₀-a az V., 9⁰/₀-a a VI., 20⁰/₀-a a VII., 25⁰/₀-a a VIII., 25⁰/₀-a a IX. és 20⁰/₀-a a X. fizetési osztályba soroztassék. Ha ezzel a tervvel egybevetjük az állami erdőtiszteknek csak legutóbb, évtizedes küzdelem után elért

létszámát, amelyben a gyakornokoktól eltekintve az V. f. o. 0·27⁰/_o-kal, a VI. 2·7⁰/_o-kal, a VII. 9⁰/_o-kal, a VIII. 25⁰/_o-kal, a IX. 33·7⁰/_o-kal, a X. 23·6⁰/_o-kal, végül a XI. 6·5⁰/_o-kal van képviselve, úgy nem zárkozhatunk el annak felismerésétől, hogy az újabb létszámrendezés az erdőtishti karra oly előnnyel járna, amelylyel szemben a fa- és földjárandóság nyújtotta jövedelem — amennyiben az tehermentesnek minősíthető — csak csekély ellenértéket képvisel, ezek a mellékjárandóságok tehát nem kárpótolják az erdészeti tisztikart a létszámrendezés elmaradásáért s nem állíthatók egysorba pl. a bányászati személyzet tantijével, amely a fizetés 100⁰/_o-áig terjedhet.

Ámde azt kérjük, hogy a nyugdíjba nem számítható csekély értékű mellékjárandóságok, mint az állami erdőtisztiekéi, egyáltalában ürügyül szolgálhatnának-e arra, hogy az erdészeti tisztviselő nyugdíjképes járandóságai — a társadalmi állás szempontjából felmerülő érdekeken kívül — a jelenlegi színvonalon tartassanak, amikor az összes többi tisztviselőknak éppen nyugdíjképes járandóságai emelkednek a létszámrendezés által? És kérjük, vajjon mennyiben tekinthető tehermentes illetménynek a fa- és földjárandóság? Ez utóbbi tekintetben nem bírálható el az erdészeti tisztikar egységesen. Aki váltság alakjában, illetőleg természetbeni lakás és lótartási kötelezettség nélkül élvezi a fa- és földjárandóságot, annál az tehermentes illetménynek tekinthető, amelynek jogosultsága mellett azonban sok érv szól, míg ellenesetben a fajárandóság inkább a kincstári lakás tartozéka, amelyet épületfenntartási okokból fűteni kellene akkor is, ha az lakatlan volna, a földilletmény pedig a lótartási átalány kiegészítő része, mert hiszen tudvalevő, hogy 1200 K.-ból manapság lovat, kocsit venni, azokat eltartani, kocsist fizetni teljességgel lehe-

tetlen. A földilletménynek teljes elvonása okvetlenül szükségessé tenné a lórtartási átalányok újabb lényeges emelését, ami sokkal hátrányosabb volna a kincstárra nézve, mint az illetmények természetben való kiszolgáltatása.

Az állami erdőtisztéknek, mint főiskolai végzettségű tisztviselőknek kétségtelen joguk van arra, hogy igényt tartsanak létszámuk újabb rendezésére s ebben a tekintetben fa- és földilletményük akadályozó körülmény semmi esetre sem lehet. Nem kételkedünk abban, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur, akinek irántunk tanúsított jóindulatát immár számos tette bizonyítja, módot fog találni az erdőtiszték jogos igényeinek kielégítésére és az erre vonatkozó tárgyalásokat azon az alapon fogja megindítani, hogy a létszámrendezés a mellékjárandóságokat ne érintse.

Ez okból mindenesetre korai és elhamarkodott dolog volna, amely a helyzet félreismerésén alapul, ha az erdőtiszték már most odanyilatkoznának, hogy hajlandók a létszámrendezés ellenében mellékjárandóságaikról lemondani. Ha szükség lesz erre, úgy részünkről is feláldozandónak tartjuk e mellékilletményeknek azt a részét, amely tehermentesnek tekinthető, ezidőszerint azonban az erre vonatkozó mozgalmat még taktikai hibának kell minősítenünk.

Ismételjük: amíg maga a földmivelésügyi miniszterium, amint értesültünk, azon az állásponton van, hogy a létszámrendezést a mellékilletmények érintetlenül hagyásával követeli, nem lehet célja és feladata az erdőtisztikarnak, hogy a miniszteriumnak ezt az ő jól felfogott érdekében elfoglalt s a helyzet teljes ismeretén alapuló álláspontját a mellékilletmények önkéntes felkínálása által gyengítse.

Nem osztjuk továbbá azt a szintén felmerült aggo-

dalma¹, hogy a kezelő erdőtiszték a VII. fizetési osztályt el nem érhetik, mert a „kezelőtiszték“-re ez elvként kimondatott. Ugy véljük, hogy kezelőtiszték alatt az irodatiszti személyzet értendő, nem pedig a gazdaságot vezető és intéző erdőtiszték, akiknek a magasabb fizetési osztályokba való átlépését ma sem akadályozza semmi sem, habár természetesen, hogy a magasabb állások főként az igazgatási központokban vannak rendszeresítve.

Értesüléseink szerint tehát ezidőszerint az összes illetékes tényezők egyértelműen azon fáradoznak, hogy az állami erdőtiszték — mellékilletményeik megtartása mellett — az általános létszámrendezés jótéteményében részesítsék. Csak ha e fáradozás elé váratlan akadályok gördülnének, akkor lesz helyén az állami erdőtisztéknek fontolóra venni, hogy mily lépéseket tegyenek kétségtelenül jogos és méltányos kívánságaik elérése érdekében.

*

A másik kérdés, amely az állami erdőtiszti kart mostanában élénken foglalkoztatja, az eddigi elkülönített létszámok egyesítése.

Az állami erdőtiszti kar eddig öt külön létszámba volt sorozva, sőt különösképen éppen az egyesítést megelőzően kiadott létszámkimutatásban az erdészeti kísérleti állomás adjunktusa külön hatodik létszámként jelenik meg, aminek csak átmenetileg lehet valamely taktikai célja, mert másként nem tudjuk magyarázatát adni annak, hogy éppen akkor szaporítatnak a létszámok, amikor azok teljes egyesítése, egybeolvasztása tervbe van véve.

Az eddigi öt létszám számos hátránnyal járt. Az igen kicsiny létszámokban, amilyen az erdőőri szakiskolák személyzetének létszáma volt, csak magasabb állásoknak

időnkint való rendszeresítésével lehetett a majdnem egykoru személyzetet a méltányos előléptetésben részesíteni, általában pedig igen egyenlőtlen volt az előmenetel a különféle koreloszlással bíró létszámokban. Ezenkívül a szolgálat szempontjából mindig nehézségbe ütközött az áthelyezés egyik létszámból a másikba, mert ez mindig ugy az áthelyezettre volt hátrányos, amennyiben a másik létszámban az illető fizetési osztálybeli társai között utolsónak soroztatott, mint az utána sorakozókra, mert ezek elől az előmenetelt elzárta.

Ez okokból a létszámok egyesítése elvben helyeselhető, de viszont nagyon megfontolandó annak gyakorlati keresztülvitele. Mert ha már egyes tisztviselők áthelyezése egyik létszámból a másikba sérelmeket szül és szerzett jogokat érint, annál nagyobb mértékben következik ez be az összes létszámok egyesítésénél, még akkor is, ha a legközelebbi fizetési osztályba mindenki még a saját létszámában kínálkozó esélyeknek megfelelően lép elő, amint ez, az átmenet nehézségeinek enyhítése végett hallomás szerint tervbe vétetett.

A létszáme egyesítés nem új terv. Már 1895-ben megkíséreltetett, a szolgálati idő alapul vételével. Az akkor kiadott egyesített létszám ellen azonban oly számos felebezés érkezett be, hogy a miniszterium ismét elejtette a dolgot és minden a régiben maradt. Pedig, ha akkor az egyetlen igazságos módon, vagyis a gyakornokok kinevezésénél megkezdték volna az egységes létszám megteremtését, ma 13 év multán már szépen előre haladt volna ez az ügy, a legcsekélyebb sérelem nélkül.

A most tervezett létszáme egyesítés főként a kincstári erdők személyzetének előmeneteli viszonyait érinti hátrányosan. Tudjuk, hogy valamennyire normálisnak csakis a

kincstárnál mondható a tisztviselők koreloszlása, némi üresedés tehát leginkább még a kincstári erdőknél remélhető. Természeteszerű, hogy ezen üres helyekre főként azok számitanak, akik eddigelé egy létszámban szolgáltak a szolgálatból kilépőkkel. Ha azonban a létszámok a tervezett módon egyesítettnek, úgy már a második kinevezésnél a fiatalabb, új szervezések útján létesült létszámokban aránylag gyorsan előre jutott tisztviselők elsőbbséget nyernek a kincstári szolgálatban üresedő helyekre, szemben szolgálati időben előttük, rangban utánuk álló kincstári tisztvársaikkal.

Ezért úgy véljük, hogy a létszámok egyesítése most is arra volna szorítandó, hogy az ujonnan szolgálatba lépők egyesített létszámba neveztetnének ki, vagy pedig most egyelőre két létszám alakíttatnék a tervezett módon, egy az erdőfelügyeleti szolgálatnál működő személyzetre nézve (erdőfelügyelőség, községi stb. erdők, szakiskolák), egy pedig a kincstári erdők személyzetére nézve. Ez nézetünk szerint nagyobb nehézség nélkül keresztül lenne vihető és az igen eltérő szolgálati körök is igazolnák ezt az eljárást; mert a szolgálat érdekével nem tudjuk összeegyeztetni, hogy a tisztviselők csak a rangsorban elfoglalt helyük ötletéből lépjenek át egyik szolgálati ágból a másikba. A teljesen egyesített statusnál ugyanis elő fog fordulni igen gyakran, hogy pl. egy erdőfelügyelői állás üresedik meg, a létszámkimutatásban azonban 5 vagy 10 oly tisztviselő következik sorra, akik egész eddigi szolgálati idejüket a kincstárnál töltötték és már magasabb koruk miatt sem óhajtanak új szolgálatot vállalni, amelyben jártassággal nem bírnak. Ha pedig ekkor az egyesített létszámból is azt a rangban fiatalabb tisztviselőt nevezik ki erdőfelügyelőnek, aki az erdőfelügyelői személyzet köré-

ben sorra kerül, akkor vajjon mire való a létszámnak a papíron való egyesítése? Ha pedig a például felemlített erdőfelügyelői állás rovására a kincstárnál töltenek be egy VII. fizetési osztályba tartozó állást, az erdőfelügyelőséget pedig e szolgálati körben működő fiatalabb erővel láttatják el, akkor előállhat az az eset, hogy az erdőfelügyelőiségek nagy részének élén csak VIII. és IX. fizetési osztályba tartozó tisztviselők állanak, ami szintén nem kívánatos.

Szóval ebben a tekintetben sem állanak előttünk tisztán a tervezett reform körvonalai, amelyek megismerésére a közvetlenül érdekelt tisztviselők bizonyára igényt tarthatnak. Az egész kérdés végül annyira összefügg erdészeti adminisztrációnk jövő fejlődésének ügyével, hogy ebből különválasztani alig lehet. Vannak-e erre vonatkozólag tervek s melyek azok, arra nézve teljesen tájékozatlan a közvélemény, a mely csak abban egyezik meg, hogy a személyi ügyeknek intézését igen lassunak találja. Erdőfelügyelői állások amelyeknek betöltése az erdőparcellázások korában elsőrendű érdeke az erdészeti adminisztrációnak, egy év óta betöltetlenek, holott alig lehet kétség arra nézve, kik töltsék be ezeket az állásokat.

Kötelességünknek tartottuk a létszámegyesítés tervének felmerültével véleményünket, amelynél minden kicsinyes szempontot mellőzni igyekeztünk, nyíltan előadni, remélve, hogy minden személyes érdektől teljesen ment, elfogulatlan szavunk illetékes helyen megfontolás tárgyává tétetik.

Az erdőőri szakoktatás reformja.

Az erdőőri szakoktatásnak ezelőtt két évvel sokat vitatott reformja testet öltött az erdőőri szakiskolák új szabályzatának megjelenésével, amely az „Erdészeti Lapok“ legutóbbi számában egész terjedelemben közöltetvén, már ismeretes t. olvasóink előtt. Ez az új szabályzat hivatott véget vetni az erdőőri szakoktatás terén évek óta jelentkező számos hiánynak. Ezért s mert erdőgazdaságunk fejlesztése érdekében mindinkább nagyobb szükségünk van kellően képzett erdőőri személyzetre, méltán érdeklődésünk tárgyát képezheti, hogy vajjon az új szabályzat mennyiben felel meg azoknak az elveknek, amelyeket az Országos Erdészeti Egyesület széleskörű megvitatás anyagából erre vonatkozólag leszürt és a kormány elé terjesztett.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy az erdőőri szakiskolák új szabályzatának kiadásával a reform teljesnek még nem mondható. Szükséges ehhez az általános erdőőri szakvizsgálatnak reformja is, szükséges, hogy *valamennyi* szakiskola láttassék el akkora erdőterülettel, amekkora az új szabályzatban is hangsúlyozott *gyakorlati* oktatást ne csak mintegy parányi alakban, hanem a való életnek megfelelően tegye lehetővé s végül szükséges a szakiskolai tananyagának közelebről való megjelölése, amelyet az új szabályzat a földművelésügyi miniszter egy újabb rendelkezésének tart fenn, amely soká nem késchetik, hiszen a legközelebbi tanévben már az új tanterv szerint kell folynia az előadásoknak.

Áttérve magának a szabályzatnak rendelkezéseire, azok egészben véve megfelelnek az Országos Erdészeti Egyesület által hangzóztatott elveknek, a részletekben azonban néhány eltérés mutatkozik.

Ami a szakiskolába való felvétel feltételeit illeti, ezeknél egyezik a 6 elemi, illetőleg 2 középiskola megkövetelése, mint minimális előképzettség, továbbá a felvételi vizsga rendszeresítése, amely a jelentkezők megválogatását teszi lehetővé; nincs ellentétben az egyesület javaslatával, sőt annak szerencsés kiegészítése hogy a felvételnél előnyben részesülnek nemcsak azok, akik előzetes erdészeti szolgálatot mutathatnak ki és akik erdészeti alkalmazottak vagy földmivesek gyermekei, hanem elsősorban a magasabb előképzettséggel bírók is.

Ellenben eltérés mutatkozik a felvételi kornál, amelyet az egyesület 16—20 évben kívánt megállapítani, míg a miniszterium az alsó korhatárt az eddigi 17 évben szabta meg, a felső határt ellenben 24 évben állapította meg, ezzel nyilván azt akarván lehetővé tenni, hogy a katonai szolgálat elvégzése után is be lehessen lépni a szakiskolákba. Sőt a 6 évet szolgált igazolványos altisztekre nézve a szabályzat további engedményt tartalmaz, amennyiben ezekre nézve a korhatárt 28 évben szabja meg. Ezzel a honvédelmi miniszterium különben felmerülő ama kifogásának van eleje véve, hogy az igazolványos altisztek elöl az erdőőrre való kiképzés el van zárva. A korhatárok ugyan ekként ismét meglehetősen tágak, de mégis lényegesen szűkebbek az eddiginél, amidőn még 35 éves jelentkezőt sem lehetett a priori elutasítani. Viszont a katonaviselt, fegyelmezett elem befogadása nem lesz kárára a szakiskoláknak, feltéve, hogy a szakiskolai igazgatók gondoskodnak arról, hogy a fiatalabb növendékek a katonaviselt öregebbek részéről ne majorizáltassanak. Szóval, részünkről a felvételi kornak a szabályzatban történt megállapítását tekintettel arra, hogy az e kérdés eldöntésénél felmerülő ellentétes követelményeknek teljesen úgy sem lehet eleget tenni, megnyugvással fogadjuk.

Ellenben nem elégít ki teljesen a felvétel módja. Az egyesület kívánsága ebben a tekintetben az volt, hogy a felvételt teljesen a szakiskolák igazgatói végezzék. Minthogy pedig a jelentkezőket a szakiskolák között a rendelkezésre álló helyekhez képest el kell osztani, egészen gyakorlatias volna a szabályzatnak az a rendelkezése, hogy ezt a felosztást a szakiskolai igazgatók tanácsa eszközölné, amely évről-évre más szakiskolánál ül össze. Teljesen feleslegesnek tartjuk azonban, hogy a földművelésügyi miniszter, különösen, ha ezekre a tanácskozásokra a szabályzat értelmében úgy is képviselőt küld ki, a tanács határozatát még külön maga elé terjeszteti. Ennek semmi célját sem látjuk és úgy véljük, hogy a földművelésügyi miniszterium elég bizalommal viseltethetné a szakiskolai igazgatók tanácsa iránt és ily apró ügyekkel nem kellene foglalkoznia. A régi eredendő hiba ez. A miniszterium apró-cseprő dolgokat von a saját hatáskörébe és személyzete ezért nem ér reá alapvető munkálatok végzésére. Avagy maga a szakiskolai

reform nem azért késett annyira, mert az illetékes referenseket az ezer aprólékos mindennapi teendő elvonja a nagyobb dolgokkal való foglalkozástól, amelyek így napról-napra elmaradnak?

A szakiskolai igazgatók tanácsa augusztus hóban fog, valószínűleg annak is vége felé összeülni, vajjon lesz-e akkor még elég idő arra, hogy a tanácskozmány eredménye felterjesztessék, a miniszteriumban letárgyaltassék és szeptember elseje előtt a szakiskolákhoz le is küldessék. Aki tudja, hogy a napi posta 3–4 nap múltán jut a fogalmazók kezébe, hogy augusztusban mily hiányos a miniszterium személyzete, mily nehézkes általában az ügymenet, az osztja velünk azt a nézetet, hogy a tanácsi határozatnak az összes folyamodványok kíséretében való felterjesztése rendkívül zavarólag fog hatni a felvétel menetére.

Nagyon helyesnek tartjuk, hogy július-augusztus hónapokban a rendszeres oktatás szünetel s ekként a tanári személyzet némi szabadsághoz jut, másfelől pedig tanulmányutakat is tehet. Rendkívül szükségesnek tartanók, hogy a szakiskolák igazgatói és tanárai időnkint úgy a bel-, mint a külföldön tanulmányutakat tennének, aminek a szakoktatásra nagyon jó hatása volna.

A tantárgyak száma tetemesen bővült. Összesen 15 tantárgyról szól az új szabályzat, amelyek között a legelőgazdaság, mezőgazdaság (mező- és rétmivelés, kertészet, gyümölcs-élesztés, méhészet, halászat), a háziipar és egészségtan felvétele minden bizonynyal csak melegen üdvözölhető, nemcsak azért, mert az erdőőr ekként megtanulja, hogyan kezelje czélszerűen kis gazdaságát s a netalán reá bizott uradalmi földeket, hanem azon befolyás és hatás miatt is, amelyet az erdőőr a nép gazdaságára gyakorolhat.

Az erdészet tulajdonképpen csak három tantárggyal szerepel, az erdőmiveléssel, erdővédelemmel és erdőhasználattal, de ide sorolandó értesülésünk szerint a „kisgazdaságok berendezése és kezelése” is, amely alatt a kis *erdőgazdaságok* berendezésének elemi ismeretei értendők. Általában a tananyag részletesen csak később lévén megállapítandó, nehéz ez idő szerint a tantervről ítéletet mondani. A mértan elemei és az erdőbecslés tan bizonyos alapfogalmai értesülésünk szerint az alkalmazott mennyiség tan keretében, a növénytan, állattan, talajtan, a közönséges meteoro-

lógiai eszközök használata, a természettudományi alapismeretek illetőleg az illető alkalmazott ismeret (erdőművelés, erdővédelem, vadászattan) keretében fognak előadatni.

Lehet, hogy az egyszerű eszközökkel való földmérést, lejt-mérést, az építészeti alapismereteket, különösen utépitést és vízmosáskötést, amelyekben bizonyos jártasságot ma már az iskolát végzett erdészeti aliszttól meg kell követelnünk, szintén valamely, a szabályzatban felsorolt tantárgy keretében fogják előadatni. Erről csak a részletes tanterv ismerete nyújthatna felvilágosítást.

Szorosan véve a kisgazdaságok berendezése és kezelése című tárgyra akkor, amikor a szakiskolákkal kapcsolatosan továbbképző tanfolyam áll fenn, talán nem is volna szükség, legalább is ennek a tárgynak az anyagáiglen szűk keretek közé szorítható. (Folyt. köv.)

A máramarosi körkaliba.

Irta: Lonkay Antal.

Az egyszerű embert minden lépésében az ő iskolázatlan, csakis saját kárán és gyötrődésén okuló tapasztalata vezeti. Mennyit kellett az állandó téli erdei munkára utalt máramarosi ruthénak a zimankós, néha szibériai hidegtől szenvednie, míg megalkotta kényelmes kalibáját, hol a kemény napi munka fáradalmaít üdítő álomban pihenheti ki. Az eszmét fenyőfából összerótt viskójának vesszőből font és sárral betapasztott sátor-kéménye adhatta, melyben a levegőnél könnyebb füst egyenesen felfelé száll a csendes időben, mint az igaz ember áldozati oltáráról, égnek tör; zivatarban, mintha a kémény felett elvágták volna, úgy kapja el a száguldó szél, de azért a tűzhely körül való foglalkozást nem akadályozza. Ha a sátor-kémény oldalait a tűzhely talpának a szintjéig meghosszabbítjuk, készen van a körkaliba eszméje, mit künn az erdőben megvalósítani már nem nehéz dolog.

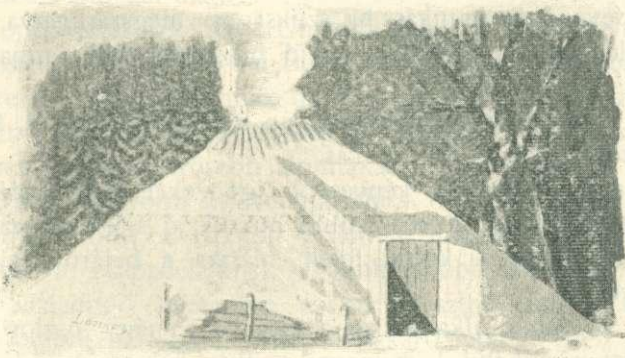
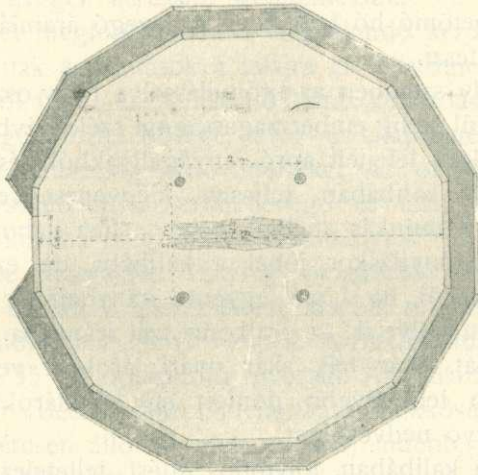
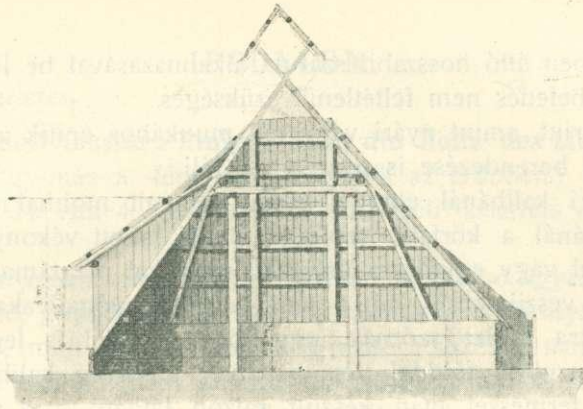
A felhőket hasogató máramarosi hegységekben, távol a falvaktól, nem lehet a munkásnak minden estére hazatérni; feles-

leges időpazarlásba és fáradtságba is kerülne a sok ide-oda való járogatás. Akár fatermelési, akár erdősítési munkát végeznek a máramarosi munkások, első dolguk a körkalibát felállítani; ide czipelik az egy hétre szükséges élelmiszert, a kaliba és az élelmiszerek őrzésével, a tüzelőfa összehordásával és a fűtéssel megbiznak egy, már komolyabb munkára nem alkalmas koros embert, az úgynevezett kájmánt,^{*)} s az egész munkáscsoport kenyérkereső munkába áll.

A körkaliba építésénél legelőbb is a kör sugarával egyenlő hosszúságu ruddal, melynek egyik vége a kör középpontjába ütött czövekhez lesz rögzítve, a körvonalat tűzik ki. A sugárul használt rud felerészével a körvonalat tizenkét egyenlő részre osztják. Azután fenyőtörzseket döntenek, a tizenketted részénél valamivel hosszabb rönkökre felfűrészelik s minden egyes rönköt felébe hasítanak. E hasítványokat összeillesztve állítják fel a leghelyesebben 80 *cm* magas körfalat. A hasítványok végeit ferdén megfaragva, egymásra rálapolják s a rálapolás helyén kívülről vert czölöpökkel biztosítják a körfal állékonyságát. Lehet egyéb szilárdabb kötéseket is alkalmazni, de a czölöpökkel megerősített egyszerű rálapolás is megfelel a célnak, mert a kifelé való összeomlást a czölöpök akadályozzák meg, belülről pedig a szarufák támasztják meg az egyszerű körfalat. A körfal az ajtónyílásnál, ennek szélességében alacsonyabban van építve, hogy a belépés kényelmesebb legyen.

A mellékelt ábrákon egy 7 *m* átmérőjű körkaliba rajzai láthatók. Ilyen nagyságu kalibában — mint az az alaprajzon látható — egymástól 2 *m*-nyire 2·5—3 *m* magas négy oszlopot vernek a kaliba közepébe, az oszlopokra süvegfákat helyeznek s a süvegfákra ismét keresztgerendákat. A körfal peremére s a süvegés keresztgerendákra erősítik a szarufákat, a szarufákra léczeket szegeznek s az egész kalibát deszkaszindelyvel fedik be. A bejárót a keresztmetszeten látható egyszerű módon építik s megfaragott hasítványokból összerótt egyszerű ajtóval látják el. Mint a rajzokon látható, a körfedél csonka kupot képez, azaz felső részében nyitott s a füstlyukat a keresztmetszeten látható módon négy, egymás-

^{*)} A német „kein Mann“ kifejezésből. Olyan ember, aki a munkában nem számít.

34. kép. Máramarosi kőrkaliba.

sal szemben álló hosszabb szarufa alkalmazásával be lehet fedni, de ez a befedés nem feltétlenül szükséges.

Aszerint, amint nyári vagy téli munkához építik a kalibát, a körkaliba berendezése is nyári vagy téli.

Nyári kalibánál elég a körfal hézagait mohhal betömni, a téli kalibánál a körfalat czölöpök mellé rakott vékonyabb hasítványokkal vagy egymásra helyezett rudakkal megtámasztott földréteggel veszik körül, sőt a fedél aljára fenyőgallyakat helyezve, a gallyakra földet szórnak, úgy hogy a fedél is legalább egy harmadrésznyire földdel van befedve; az ilyen kalibát még — mint a természet után készült rajzon látható — a minden kis hézagot is betömő hó fedi be s a levegő áramlását a kalibában lehetetlenné teszi.

A tűzhely szemben az ajtónyílással a négy oszlop közé kerül, a kőfalon belül pedig embermagasságnyi széles sávban köröskörül a durva gallyakról lefejtett apró fenyőgallyakból készül a fekvőhely.

Az ilyen kalibában teljesen kiegyenesedve, kényelmesen járhat-kelhet a munkás anélkül, hogy a füst háborgatná. Levegő-áram csak ajtónyíláskor jöhet a kalibába, de ez is csak akkor csapja le a füstöt, ha a szél egyenes irányban tör befelé, ezért az ajtót sohasem helyezik az uralkodó szél irányába.

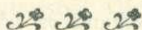
A kalibát, akár téli, akár nyári, árokkal veszik körül s a körárokból a legmélyebb ponton egy oldalárokkaal vezetik el a fedélről lefolyó nedvességet.

Az ilyen kalibában, folytonos fűtést feltételezve, télen is jó meleg a levegő; a munkás, ha szükséges, megszártgatva ruháit, a meghülés minden veszélye nélkül pihenheti ki a nappali fáradalmakat.

Egy 7 m átmérőjű körkalibában 25 munkás fér el, 8 m átmérőjű körkalibában 30 munkás.

Ha a körkalibának kényesebb igényeket kell kielégítenie, akkor a bejáró előterét hosszabbra huzzuk ki s két ajtóval látjuk el, melyek egyike a körfal felett, másika a bejáró elején van behelyezve,

Még kevésbé alkalmatlan a füst, ha a négy oszlop között a tűzhelyet körülbelül 1 m magas padkán helyezzük el.

IRODALOM.

Könyvismertetés.

Dr. Adolf Cieslar: Einiges über die Rolle des Lichtes im Walde. (Egy-más a fénynek szerepéről az erdőben.) Frick V. kiadása. 1904. Ára 4 K. Az osztrák erdészeti kísérleti állomások kiadványa.

Ritkán jelenik meg a könyvpiacozon az olvasó figyelmét anynyira lekötő, gondolatait egészen új irányokba terelő olyan értékes szakmunka, mint ez. Hivatott a gyérités sok fel nem derített mozzanatát megvilágítani és arra képesít, hogy azokat a modern tudomány szemüvegén keresztül szemlélhessük.

Az I. fejezet megfogalmazza a tárgyalandó kérdéseket: minő hatást gyakorolnak a ritkítások a talajra és a fatömegnövekvésre? Ismert tényekből indul ki. A lehulló lomb korhadását 3 tényező siettet: az oxigénkészlet bősége, a lég- és talajhőmérséklet magasabb foka és a nedvesség kellő mértéke. Az oxigénkészletet az élénkebb légjárat növeli, az erdei levegő és talaj hőmérsékének emelkedését a korona megbontása eredményezi.

Dr. Hoppe vizsgálatai tényleg beigazolták, hogy a teljes záródású erdő talajának hőmérséklete kisebb, mint a ritkítotté, a legnagyobb különbség 2,8 C° volt. A korhadási folyamat pedig Wollny szerint 35 C° optimumig gyorsul. Azt találta továbbá a Gablitz melletti „Bécsi erdő“ (Wienerwald) bükkösében, hogy a ritkított erdő tévesen álló fái alatt a talaj üdőbb, mint a sűrű záródásban álló fák alatt.

Hoppe értekezésében (Untersuchungen über den Einfluss der Bestandesdichte auf die Bodenfeuchtigkeit. Centralblatt f. d. g. Forstwesen 1895.) ezt annak tulajdonítja, hogy a teljes sűrűségű erdőben a talaj nedvességét elősegítő tényezők: ugymint a nagyobb foku beárnyékolás, erősebb alomtakaró, a gyepek hiánya és a felső talajrétegek nagyobb televénytartalma összességükben nem oly hatékonyak, mint a ritkított erdőben működő nedvességemelő tényezők: a csapadékoknak egyenletesebb eloszlása, a korona kisebb vízfogó képessége és az apasztott számu koronatető kisebb mérvű párolgása. Erős talajtakaró mellett ezen természeti folyamat természetesen változó. Megmérte továbbá egy sűrű és ritkított bükkös televénytartalmát és azt találta, hogy a sűrű erdő

porhanyós rétegének átlagos televénytartalma 2·14⁰%, az egész talajé 2·09⁰%, míg a ritkított erdő felső rétegének átlagos televénytartalma csak 1·74⁰%, az egész talajé 1·70⁰% volt.

Mindezen megfigyelésekből azon következtetést szüri le dr. Cieslar, hogy a ritkítás az alom korhadását gyorsítja, a talaj televénytartalmát ellenben gyengíti. A ritkítás okozta erősebb foku világosságélvezet következtében változó talajviszonyok és létfeltételek úgy a természetes felujulásnak, mint a mesterséges erdőfelujításnak erős akadályozói, mert a facsometék nemcsak gyökérzetük, de földfeletti szerveik kifejlésztésében is erős versenytársakra akadnak. Ezen létküzdelem az erdei gaz gyökérzetének mechanikai ellentállása, a talaj tápanyagának és nedvességének elvonása, a korona szorultsága és a világosság felfogása ellen folyik. Nagyságáról képet alkothatunk a kísérletek eredményeit összefoglaló alábbi táblázatból:

	1894. évi csucshajtások <i>cm</i>		átlagos évi térfogatnövekvés <i>cm³</i>		Csemete- apadék %-a	
	alommal takart ágyban	gyepes ágyban	alommal takart ágyban	gyepes ágyban	alommal takart ágyban	gyepes ágyban
4 éves erdei fenyő	22·7	6·9	88·4	8·3	4	31
4 éves szibériai fenyő	18·3	6·9	71·6	9·7	2	47
3 éves veresfenyő	37·1	7·6	79·6	2·8	18	74
4 éves luczfenyő	12·5	4·5	26·9	3·1	12	38
6 éves luczfenyő	13·2	7·4	319·5	104·5	12	8
7 éves szibériai jegenyefenyő	5·8	4·2	15·1	4·3	0	34*)

*) Ezen nagy apadáshoz a pajodrágás is hozzájárult.

Ügyes vágásvezetéssel és talajápolással kell ezen káros hatásokat a minimumra mérsékelni.

A II. fejezet részletesen leírja a kísérleti területeket és a különböző ritkítási fokok szerint tartalmazza mindazon a termőhely, kor- és állabjellegzésre vonatkozó adatokat (törzsszám, állabmagasság, vastagság, körlapösszeg, fatömeg), melyek az erdőnek tiszta képét nyújtják.

A III. legérdekesebb fejezet messzemenő perspektívát nyit meg előttünk. Keresi a világosság és fatömegnövekvés közötti összefüggést. Világosság és modern erdőmivelés ma — ugymond — elválaszthatlan fogalmak. A növény alakzata mindenekelőtt az általa élvezett világosságtól függ. A napnak kétféle hő és vegyi sugarai közül, főleg az utóbbiak fejlesztik a növényzet zöld szerveit. Ezek a spectrum erősen megtörő viola és ultraviola sugarai. Ha képesek vagyunk a világítás erélyességét számokban kifejezni, megkapjuk a koronaárnyékolás mértékét, melyet jellegzően egészít ki a talajtakaró flórájának ismerete. Dr. Cieslar a vegyi sugarak erélyességének megméréseére a Wiesner által tökéletesített Bunsen- és Roscoe-féle eljárást alkalmazta. A világosság hatásának egy fényérzékeny papirost tesz ki. Ugynevezett Rives 8 kiló papírt 5 percig 3⁰/₀-os konyhasóoldatba merít és függő helyzetben szárítja. Az így előkészített légenszáradt papír aztán 2 percig 12⁰/₀-os salétromos ezüstoldatban ázik, mire sötétben megszáritva 15—24 óráig fotometriai kísérletezésre alkalmas. A papiroslemezen bizonyos időegység alatt beálló színváltozásból következtetni lehet a világosság erélyére s ezzel a beárnyékolás mértékére.

Vizsgálatainak eredményét a következőkbe lehet összeszoritani. Még a megbontott koronatórő is — fanem és sűrűség szerint eltérő — igen sok vegyi sugarat tart vissza. Téres állásban álló jegenyefenyő állab koronái körülbelül 80, bükké 80—90, feketefenyőé 60⁰/₀-át, a gyengén ritkított bükk koronái 93 és a feketefenyőé körülbelül 80⁰/₀-át fogták fel a vegyi sugaraknak. A koronazáródás nagy eltérései dacára a világosság intenzitásának különbségei csekélyek maradtak és ha ezen tény a talajtakaró flórájával összefüggésbe hozzuk, azt lehet következtetni, hogy nemcsak a világosság erélyessége, hanem a talajalkatnak megváltozása is erős szerepet játszik a talajborító flóra összetételénél.

Aztán tovább füzi kutatásait. A sűrű, de törzsében és koronájában gyengén fejlődött bükkös tetőzete aránylag nem fogott fel annyi vegyszugarat, mint az erősen ritkított erdő erős törzsű és erős koronájú tetőzete, mert a gyengén ritkított erdő koronája ritkább, mint az erősen ritkítotté. Az utolsó legerősebb ritkítások után a korona legjobban terpeszkedett széjjel és sűrű-

sődött meg. Hogy a ritkább korona ugyanazon életműködést fejthesse ki, nagyobb növőtérre van szüksége. Beigazolást nyert, hogy a téresen álló fák sűrű lombozatu koronáinak áthasonító munkája más, mint a sűrű állásban lévőké. A szabadon állóké renyhe, a záródásban állóké fokozott. Szabad állásban rendszerint több a levélfelület, mint amennyi a tápanyagok feldolgozásához szükséges, ez okozza a levelek áthasonító munkájának renyheségét. Innen van, hogy a mérsékelt gallyazás, mint azt már Hartig R. mondta (Holzuntersuchungen, Altes und Neues) a fatömegnövekvés hátránya nélkül élénkítheti az áthasonítási folyamatot, míg a párolgást mérsékli és eredményezi a keményfa növést. A gyenge ritkítással szemben a mérsékelt ritkítással nevelt fák két akkora, az erős ritkítással neveltek négy akkora, ez utóbbival szemben pedig a vigályított erdő fái 8-szor akkora áthasonító szervezettel voltak ellátva. Van azonban egy felső határ — a bükknél meg lett határozva — melynél a koronanövekvés és a fatömegnövekvés közötti viszony már nem arányos, tehát kedvezőtlen.

A fotometriai tanulmányok tehát oda konkludálnak, hogy a hézagöltő, az uralkodó törzsek ágztisztulását elősegítő, alacsony állabnak fenntartása, azaz az uralkodó törzsek alsó koronarészletének mérsékelt beárnyalása szükséges. A tanulmányok tehát a főállományban való ritkítás mellett és a mellékállab ritkítása ellen szólnak.

A tömegnövekvésre, tekintet nélkül a korona kiterjedésére, a lombozat mennyisége irányadó és lombozat a növőtér tágulásával, azaz a világosság-többlettel sűrűsödik. A feketefenyőállabokban teljes beigazolást nyert, hogy az átlagos fatömegek a világítás erélyességével egyenes arányban növekedtek.

A IV. fejezet a különböző világossági fokozat mellett változó talajtakaró összetételét tárgyalja. Ugyanazon termőhelyen és kor mellett a korona ritkulása és száradása szerint nő és apad a talajt borító flóra fajainak száma. A tavaszi flóra változásai aránylag kisebbek, mint a nyári flóráé. Bükkösben a körlapösszeg 0·65—0·50 százalékáig terjedő ritkítás már oly talajtakarót hozott létre, amely az erdő felújítását veszélyezteti. A talajtakaró flórájában legnagyobb szerepet játszsák az évelő növények (80—96%), az egykét évi növények inkább a téres állások lakói.

Kifejezett humuszlakók: *Dentaria bulbifera* és *Asperula odorata*.

A sűrű záródás flóráját jellegzik: *Carex silvatica*, *Luzula albida*, *Neottia nidus avis*, *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Oxalis acetosella*, *Viola silvestris*, *Cyclamen europaeum*, *Symphytum tuberosum*, *Galeopsis speciosa*, *Stachys silvatica*, *Veronica montana*, *Asperula odorata*, *Lactuca muralis*. A legerősebb ritkításokat kísérik: *Aira flexuosa*, málna, szeder, *Geranium robertianum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Epilobium montanum*, *Circaea lutetiana*, *Ajuga reptans*, *Scrophularia nodosa*, *Senecio nemorensis* és a fekete bodza.

Az V. fejezetben a talajtakaró flórájának keletkezéséről értekeznek. Elveti Péter A. (Kulturversuche mit „ruhenden Samen“ című *Nachrichten von der göttinger Gesellschaft der Wissenschaften* 1893. S. 673.) feltevését a nyugvó magvakról, melyek csírázókéességüket 22—46 évig is megtartanak, ellenben a különböző flórák keletkezését csakis a magvak nagy könnyűségének, a madarak, állatok, szél közreműködésének tulajdonítja.

Vége a VI. fejezetben vizsgálatainak eredményeit összegezi.

*

Ez a könyv gazdag eszmei tartalmának dióhéjba szorított foglalátja. Ne restelje a szakember kezébe venni, mert ellenállhatlanul ösztönöz a benne felszínre kerülő és a gyakorlatot közelről érintő, fontos kérdésekkel való foglalkozásra.

Polgárdi Béla.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az alsóbbrendű vasutakról szóló törvény tervezetét a kereskedelemügyi miniszterium bő anyaggyűjtemény kíséretében kiadta és augusztus hó első felében kívánja az érdekeltek s ezek között az Országos Erdészeti Egyesületnek meghívásával értekezleten tárgyaltatni. A törvénytervezet, amelyet bővebben fogunk ismertetni, az Országos Erdészeti Egyesületnek az erdei iparvasutakra vonatkozólag még 1901-ben kifejtett kívánságait, amennyire futólagos átnézés alapján erről meggyőződhattünk, messzemenő mértékben figyelembe vette.

A Nagyszében melletti királytölgy. Nagyszében város „Zöldeerdő” nevű erdőrézében, a „majális”-tér felett, a vendéglőtől mintegy 300 ölnyire, egy nyiladék végpontján elterülő kör alakú tisztás középpontján egy 1881. évben ültetett kocsányos tölgy áll, mely jelenleg 8 m magas, 45 cm kerülettel bír s 35 éves. Ez a tölgy ugyanazon a helyen áll, hol azelőtt egy 400 éves öreg tölgy állott, mely alatt királyunk — akkori osztrák császár — 1852-ben Nagyszében város meglátogatása alkalmával tartózkodott, végignézvén azt az ünnepi menetet, melyet ott tiszteletére rendeztek. Az ünnepi menetben résztvettek a nagyszébeni iparosok is czéhek szerint jelvényeikkel és szerszámaikkal, képviselve voltak továbbá a mezőgazdaság stb. A tölgyfát, mely már egészen odvas volt, 1880. évben ismeretlen tettesek felgyújtották; csak a tuskó külső kerülete maradt meg s ebbe ültették azután a fentemlített tölgyet, melyet Ő felsége látogatásának emlékére „királytölgy”-nek neveznek.

Binder József.

Faárak a porosz állami erdőkben. Mint minden más nyersanyag, úgy a fa is alá van vetve a konjunkturák által okozott árhullámzásoknak. Az alanti kimutatás a porosz kincstári erdők faállományáért elért árakat tünteti fel:

Év	Épület- és műfa ára márkákban	Tüzifa
1896	10·89	3·91
1897	11·73	4·19
1898	12·54	4·32
1899	13·43	4·49
1900	14·26	4·90
1901	13·09	4·89
1902	12·03	4·35
1903	12·47	4·30
1904	13·20	4·48
1905	14·14	4·76
1906	14·72	5·04

Az 1906. évben a porosz állami erdőkben 11,016.570 m^3 fát döntöttek. Ezen mennyiségből 1906-ban 11,011.356 m^3 -t, az előző évből fennmaradt fából pedig 7044 m^3 -t, összesen tehát 11,018.400 m^3 -t

értékesítettek. Ezen famennyiségért 111,423.620 márka folyt be, vagyis köbméterenkint 10·11 márka. A termelt famennyiségből 5,770.546 m^3 haszonfa volt, melynek értéke 84,960.850 márka, vagyis m^3 -enkint 14·72 márka, a tüzifáért pedig 26,462.770 márka, vagyis m^3 -enkint 5·04 márka folyt be. Mint természetbeni járandóságot 2,026.159 márka értékű fát fogyasztottak a kincstári erdőkben. (Fr. L.)

Fatermelés az Ural hegységben. Az Ural északi részében levő erdőségeket mindeddig utak hiányában nem lehetett kitermelni. A bogolovskoi vasut, mely most készült el, Oroszországnak ezen erdőségeken gazdag részét a világforgalom részére meg fogja nyitni. Az Uralban levő bányák közelébe eső erdők legnagyobb részét már letarolták. Az Észak-Ural hegységben tutajozható folyók sincsenek, melyeken az orosz fát a világpiacokra, szállítani lehetne. Most egy tőkésekből álló társaság az Ural hegység e részében levő erdők faanyagát Archangelsk felé akarja exportálni, amit a Bogoslovsky-Davda vasut lehetővé tesz. Miután azonban a vasuti szállítás a fát megdrágítja, az illető társaság ezen szállítmányok részére az orosz kormánytól kedvezmények engedélyezését kéri. (Fr. L.)

A japán faiparról. A japán fatermelők, akik eddig kézi-erővel készítettek deszkát, épületfát és gerendát, most már angol tőkések támogatásával gőzfűrészeket létesítenek, melyek leginkább a nagyterjedelmű japán tölgyfaerdők faanyagát dolgozzák fel. A japán tölgyfa ára a piaci áraknál még olcsóbb, mert a megmunkálás nem felel meg a nemzetközi tölgyfapiacz szokásainak. Mindazonáltal a magyar tölgyfának sok helyen kell megküzdenie a japán tölgyfa versenyével, annál is inkább, mert a japánok a tapasztalatokon okulva, a feldolgozásnál már több gonddal és körültekintéssel járnak el. (Fr. L.)

Az erdőtől az ujságpapirosig. Egy nagy német papirgyár megismételte a már többször tett kísérletet, hogy mily gyorsan lehet a fát ujságpapirossá átalakítani. Reggel 7·30 órakor közjegyző jelenlétében három fát döntöttek; a gyárba szállították és ott

12 hüvelyknyi darabokra vágják azokat. Már 9 óra 34 perczkor a fa papirossá volt átalakítva, vagyis a papir készítése csak 2 óra és 4 perczig tartott. A papirost ezután a 2 kilométer távolságban levő nyomdába szállították, ahol a lap 10 órára már nyomtatva volt. Vagyis az élőfának az ujságpapirossá való átalakítása nem vett igénybe több időt, mint 2 órát és 30 perczet. Ha a nyomda a gyár mellett lett volna, még 20 perczet lehetett volna megtakarítani.

Fr. L.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

PÁLVÁZATI HIRDETMEY.

A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben, szeptember 15-én, megkezdődő két éves méhészmunkás-tanfolyamra pályázat hirdettetik. Fel fog vétetni hat olyan egyén, kik 16. életévüket betöltötték, de 35. életévüket még tul nem haladták.

A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez (Budapest, V., Országház-tér 11.) folyó évi augusztus 15-ig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani:

1. Keresztlevél (születési bizonyítvány).
2. Az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány.
3. Hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földmives- vagy kertmunkásiskolát végzettek előnyben részesülnek.
4. Azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még a szülőik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatot is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépést megengedi.

5. Csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvánnyal együtt.

6. A hadköteles sorban levők részéről szükséges annak felüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje, a gazdaságban töltendő két év tartamával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek.

A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra a gazdaságban kapják.

Ezeken kívül évenként minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

Budapest, 1908. évi július hó 7-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte a községi erdők kezelésétől a kincstári erdők kezeléséhez *Fritz Rezső* m. kir. főerdészt Libetbányáról Dobrocra (erdőgondnoknak), továbbá a községi erdőket kezelő erdőtisztek létszámában: *Bárdos József* m. kir. erdőmestert Turdosinból Rozáliára (erdőgondnoknak), *Erdődi György* m. kir. erdőmestert Turócszentmártonból Besztercebányára (erdőgondnoknak), *Gyenge Isván* m. kir. főerdészt Ráhóról Máramarosszigetre (a központi szolgálathoz), *Dudutz Károly* m. kir. főerdészt Csikszentmártonból Tekére (erdőgondnoknak), *Pribnow Pál* m. kir. főerdészt Máramarosszigetről Ujbányára (erdőgondnoknak), *Hornung Gusztáv* m. kir. erdészt Gyergyószentmiklósról Szepesolasziba (erdőgondnoknak), *Iváskó Sándor* m. kir. erdészt Rozáliáról Alsókubinba (erdőgondnoknak), *Koschatzky Rezső* m. kir. erdészt Szepesófaluból Libetbányára (erdőgondnoknak), *Nemetz János* m. kir. erdészjelöltet Alsókubinból Szepesófaluba (erdőgondnoknak), *Asbóth István* m. kir. erdészjelöltet Besztercebányáról Turócszentmártonba (erdőgondnoknak), *Pukács Endre* m. kir. erdészjelöltet Máramarosszigetről Ráhóra (erdőgondnoknak), *Krall János* m. kir. erdészjelöltet Csikszeredából Gyergyószentmiklósba

(erdőgondnoknak), *Rákosi István* m. kir. erdészjelöltet Csikszeredából Csikszentmártonba (erdőgondnoknak), *Török János* m. kir. erdészjelöltet Eperjesről Turdosinba (erdőgondnoknak) s végül *Gohn Emil* m. kir. erdészjelöltet Székelyudvarhelyről Gyergyószentmiklóstra (gyergyóalfalui erdőgondnoknak).

*

Harvich Ernő okl. erdőtiszt a gróf Potocki örökösök szakács-szlatinai uradalmának jószágigazgatójává nevezetett ki Gurahoncz székhelylél.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Szokolóczy József* m. kir. főerdészt a zsarnóczai m. kir. erdőhivataltól Budapestre, a vezetése alatt álló miniszterium erdészeti (I. B.) főosztályához helyezte át.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a számvevőségek tisztí személyzetének egyesített létszámában *Kullmann Gusztáv*, *Szilágyi József*, *Gergő Károly* és *Tordony Gusztáv* erdőszámtanácsosokat főerdőszámtanácsosokká, *Menyhárt Antal* és *Kalmár Dezső* számtanácsosi címmel és jelleggel felruházott számvizsgálókat miniszteri számtanácsosokká, *Sabljić Miklós*, *Lukács József*, *Kovács Elek* és *Balogh Miklós* erdőszámvizsgálók erdőszámtanácsosokká, *Stuna József* és *Makucz Rezső* számvizsgálókat miniszteri számtanácsosokká, *Erőss Gyula*, *Wolf Attila*, *Sailer György*, *Bosnyák Mihály* és *Rezy Vilmos* erdőszámvizsgálókat erdőszámtanácsosokká, *Méhes Péter* és *Buttykay Elemér* erdőszámellenőröket erdőszámvizsgálókká, *Kosutány Béla* számvizsgálói címmel felruházott számellenőrt miniszteri számvizsgálóvá, *Blattny Ernő* erdőszámellenőrt erdőszámvizsgálóvá, *Lelkes János* számellenőrt miniszteri számvizsgálóvá, *Brannich Gyula* erdőszámellenőrt erdőszámvizsgálóvá, *Rázsó Kázmér* számellenőrt miniszteri számvizsgálóvá, *Wenk Gyula* erdőszámellenőrt erdőszámvizsgálóvá, *Zsigmond Zoltán* számellenőrt számvizsgálóvá, *Tergovits Arthur*, *Szöllősi Rezső* és *Preineszberger Béla* erdőszámellenőröket erdőszámvizsgálókká, *Pongrácz Géza* számellenőrt miniszteri számvizsgálóvá és *Kralovánszky János* erdőszámellenőrt erdőszámvizsgálóvá, *Vozarik Ferencz*, *Jovics Lázár*, *Szabó Kálmán*, *Kovács András* és *Kuntz Gyula* erdőszám-tiszteket erdőszámellenőrökké, *Sarlay Béla*, *Kubaskó József*, számtiszteket miniszteri számellenőrökké, *Appel Rezső* számtisztet számellenőrré, *Schneidler Géza*, *Csiszár József*, *Török Jenő*, *Szvierák Oszkár*, *Gallina István*, *Mindszenti Mihály*, *Gunda Lajos* és *Mildt Ferencz* számtiszteket miniszteri számellenőrökké, *Jahl Nándor* és *Varga József* számtiszteket számellenőrökké, továbbá *Kapotsfy József* és *Eckhardt György* fizetéstelen számtiszteket, *Farkas Károly*, *Kolb Ernő*, *Szöllősy Béla*, *Fülöp Andor*, *Novotny Károly*, *Krcsmárik László*, *Kárász Emil*, *Pataky Dénes*, *Solti Andor*, *Bányai József*, *Nyáry Gyula*, *Pitrolf Lajos*, *Ujházy Ágost*, *Szécsi Géza*, *Orbán György*, *Gyenyey Lajos* és *Baretics Bertalan* számgyakornokokat számtisztekké s végül *Lévai Ernő*, *Balthazár Emil*, *Erdős Béla* és *Ács József* díjtalan számgyakornokokat ideiglenes minőségű fizetéstelen számtisztekké nevezte ki.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter az államerdészeti tisztviselők *egyesített létszámában* kinevezte:

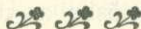
a VII. fizetési osztályba: Jávorszky Albertet, Mikes Jánost, Földes Jánost és Bokor Róbertet m. kir. erdőtanácsosokká;

a VIII. fizetési osztályba: Vég Gyulát, Hrabovszky Kelement, Kovács Pált m. kir. erdőmesterekké, Babós Józsefet kir. alerdőfelügyelővé, Páyer Sándort, Balogh Dezsőt, Szokolóczy Józsefet, Plech Józsefet, Füzy Zoltánt, Ráner Sándort, Szalagyi Emilt, Régenhart Pált, Bayer Ágostont, Trauer Gyulát, Kundrat Emilt m. kir. erdőmesterekké, Csegezi Pált és Goró Ferencet kir. alerdőfelügyelőkké;

a IX. fizetési osztályba: Lányi Gyulát, Boeriu Virgilt, Remenyik Gusztávot, Fekete Bélát, Kostialik Jánost, Lipcsey Lászlót, Klimkó Gyulát, Campean Jánost, Tomka Jenőt, Ferenczy Bélát, Szabó Kálmánt, Köllő Pált, Bálint Mihályt, Schmidt Ferenczet, Papp Bélát, Zai Ádámot, Hamernyik Bélát, Lattyák Sándort, Clement Károlyt, Kossányi Bélát, Gyuresó Józsefet, Ormós Zsigmondot, Tihanyi Lászlót m. kir. főerdészekké, Czillinger Jánost, Hepke Arturt és Véssei Mihályt kir. alerdőfelügyelőkké;

a X. fizetési osztályba: Sziagyártó Józsefet, Pálffy Mihályt, Nemetz Jánost, Asbóth Istvánt, Horváth Miklóst, Földváry Miksát, Višnjié Milánt, Precup Győzöt, Pokorny Istvánt, Comaniciu Jánost, Molnár Antalt, Despot Dánielt, Dienes Bélát, Finke Mihályt, Pukács Endrét, Králl Jánost, Pascu Viktort, Imreh Ferenczet, Rákosi Istvánt, Törzs Arturt, Jellmann Bélát, Puskás Károlyt, Török Jánost, Cseleji Józsefet, Bertram I. Albertet, Komán Arturt, Salix Gyulát, Solc Svetozárt, Radonics Vazult és Törzs Istvánt m. kir. erdészekké;

a XI. fizetési osztályba: Schalát Bélát, Háger Gyulát, Niederland Rezsőt, Bakos Vilmost, Kelle Arturt, Plotényi Jenőt, Léber Györgyöt, Velics Rezsőt, Mózs Ferenczet, Fromm Jánost, Szorkovszky Libort, Gaál Imrét, Toperczer Oszkárt, Vojtás Árpádot, Kelecsényi Mihályt, Schwartz Bélát és Kakódy Dánielt pedig m. kir. erdészjelöltekké.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

RENDELET

az erdélyrészi birtokrendezési törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló 1908. évi VII. t.-cz. életbeléptetése és végrehajtása iránt kiadott igazságügy-miniszteri rendeleteknek a törvény hatálya területén lévő közigazgatási erdészeti bizottságokkal, kir. erdőfelügyelőségekkel és m. kir. állami erdőhivatalokkal való közlése tárgyában.

M. kir. földm. m. 40997. I/A-1. szám. A m. kir. igazságügy-miniszter ur az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Középszolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezésről, arányosításról és tagosításról szóló 1871. évi LV., 1880. évi XLV. és 1892. évi XXIV. törvénycikkek módosítása és kiegészítése tárgyában hozott 1908. évi VII. t.-cz.-et, a törvény XVII. cikkelyében nyert felhatalmazás alapján folyó évi május hó 1-én életbeléptetvén, a törvény végrehajtási ügyében az érdekelt szakminiszterekkel egyetértőleg, az „Igazságügyi Közlöny“ folyó évi III. számában megjelent többrendbeli, minden irányban részletes utasításokat tartalmazó rendeletet bocsjított ki.

Midőn eme rendeleteket a vonatkozó törvényekkel együtt a mellékelt „Erdélyrészi Birtokrendezés“ czimű könyvbe foglalva, a czim, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságok részére tudomás és mihez tartás végett 1—1 példányban idecsatolva megküldöm egyszersmind szükségesnek tartom a czim figyelmét különösen is felhívni a rendeletek ama fontos intézkedéseire, amelyek a birtokrendezési eljárások során a közérdeknek az 1879. évi XXXI. t.-cz. szempontjából való megvédésére, az erre hivatott hatóságoknak kellő alapot nyújtanak.

A birtokrendezési, különösen az urbéri elkülönítési az arányosítási és a tagosítási ügyekben követendő eljárás tárgyában 1908. évi 500. I. M. szám alatt kiadott utasítás 64. §-ának utolsó bekezdésében ugyanis ki van mondva, hogy az előmunkálatok megkezdésére kitűzött határnapról, továbbá az érdemleges tárgyalás, valamint a kihasítás megkezdésére és az új birtokba való birói bevezetésre kitűzött határnapokról — a közérdeket érintő esetleges észrevételeik megtétele s ez okból a tárgyalásokon való megjelenhetés céljából — értesítendő a kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal is.

A kir. erdőfelügyelőségnek és a m. kir. állami erdőhivatalnak tehát módjában fog állani a birtokrendezések főbb mozzanatairól tudomást szerezni, a tárgyalásokon magát kiküldöttjével képviseltetni és a közérdek megvédése céljából észrevételeit megtenni.

Nevezetesen módjában lesz odahatni, hogy az ideiglenes birtokállás birói fenntartásánál és az erdei használatok megállapításánál, az urbéri illetmények elkülönítésénél, az erdők tagosításánál, a beerdősítendő kopár területek számbavételénél, az erdők arányosításánál és az egyéni birtokilletmények elkülönítésénél stb. az 1879. évi XXXI. t.-cz.-nek a véderdőkre, feltétlen erdőtalajon álló erdőkre, az üzemterv szerint kezelendő erdőkre és a beerdősítendő kopár területekre fennálló rendelkezései a birtokrendezési eljárás során figyelembe vétessenek s illetőleg, hogy az előbb idézett 500/908. I. M. számú utasítás 61., 81., 83., 97., 108., 109. és 110. §-ainak ide vonatkozó rendelkezései, nemkülönben az 1200/908. I. M. számú rendeletnek kapcsolatos intézkedései megfelelő alkalmazást nyerjenek.

Általában mindazon esetekben, midőn a birtokrendezési eljárás folyamán erdők, illetőleg az erdők állományához tartozó területek és közgazdasági szempontból beerdősítendő kopárok tulajdonjogi változásáról vagy azok kezelésének és használatának bárminemű megváltoztatásáról lesz szó, módjában fog állani a kir. erdőfelügyelőségnek és m. kir. állami erdőhivatalnak abban az esetben, ha a tervezett változás a közérdek szempontjából károsnak mutatkoznék, ennek következményeiről az érdekelteket idejekorán felvilágosítani és azokat már eleve is figyelmeztetni arra, hogy kihatandó birtokilletőségüket, ha az az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2., 4., 17. vagy 165. §-ának, illetőleg az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. §-ának hatálya alá tartoznék, a törvény most idézett szakaszai értelmében lesznek kötelesek kezelni.

A kir. erdőfelügyelőség és m. kir. állami erdőhivatal illetén közbelépésének és jóakaratu figyelmeztetéseinek mindenesetre meg lesz legalább az a jó hatása, hogy az érdekeltek az erdőket érő birtokváltozások következményei felől nem maradnak tájékozatlanságban és jóhiszeműleg nem követhetnek el később olyan cselekményeket, melyek a hivatkozott törvények rendelkezéseibe ütköznek.

Elvárom tehát a kir. erdőfelügyelőségtől és a m. kir. állami erdőhivataltól, hogy az 500/908. I. M. számú utasítás 64. §-ában biztosított eme jogát a közérdek s egyszersmind a birtokosok érdekeinek lehető megóvása céljából minden esetben megfelelően gyakorolni fogja.

Felhivom továbbá a czim figyelmét az idézett eljárási utasítás 162. és 170. §-aira, amelyekben ki van mondva, hogy a kir. törvényszék a birtokrendezési ügyekben hozott ítéleteket és az egyezsége vonatkozó határozatokat a törvényhatóság tiszti ügyészének is kézbesíteti s egyidejűleg közli a kir. erdőfelügyelőséggel és a m. kir. állami erdőhivatallal is. Az utasítás 172. §-a kimondja egyszersmind, hogy a törvényhatóság tiszti ügyésze a kézbesített ítélet vagy határozat ellen közérdekből éppen olyan jogorvoslatokkal élhet, mint bármely más érdekelt fél.

A tiszti ügyész eljárásának részleteit az 1908. évi 900. I. M. számú rendelet szabályozza, melynek 2. §-a részletesen felsorolja azokat az eseteket, amelyekben az ítélet, illetve határozat a közérdeket sérti s amelyeknek fennforgása esetén a tiszti ügyész a jogorvoslatot a hivatkozott rendelet 3. §-a értelmében minden további utasítás bevárása nélkül beadni köteles.

De köteles a tiszti ügyész jogorvoslattal élni az idézett rendelet 4. §-a értelmében akkor is, ha annak beadására a felelbbviteli határidőn belül a törvényhatóság első tisztviselője vagy a földmivelésügyi miniszter utasítja.

Abból a célból, hogy indokolt esetekben a tiszti ügyészt a felelbbviteli határidőn belül, melyet az 1908. évi 500. I. M. számú utasítás 164. §-a 15 napban állapít meg, jogorvoslat beadására utasíthassam, felhivom a kir. erdőfelügyelőséget és a m. kir. állami erdőhivatalt, hogy az említett bírósági ítéleteket és határozatokat, amint azokat kézhez veszi, *azonnal* behatóan tanulmányozza át és abban az esetben, ha az ítéletet, illetőleg határozatot a gondozására bízott érdekek szempontjából sérelmesnek találná, erről ide tüzetesen indokolt, kimerítő jelentést tegyen. A jelentés a rövid felelbbviteli határidőre való tekintettel azonnal, de legkésőbb a bírósági kiadmány kézbevételeitől számított 5 nap alatt terjesztendő elém s a figyelem felkeltése céljából ugy maga a jelentés, mint annak külső borítéka „Sürgős“ jelzéssel látandó el.

Minthogy pedig magából, a bírósági ítéletből, illetőleg határozatból az előzmények és az ügy lefolyásának kellő ismerete nélkül előreláthatólag nem lesz minden esetben kétségtelenül és szabatosan megállapítható, hogy vajjon ez sérti-e s mennyiben a közérdeket, felhivom egyuttal a kir. erdőfelügyelőséget és a m. kir. állami erdőhivatalt, hogy a birtokrendezési ügyeket erre a körülményre való tekintettel is állandóan éber figyelemmel kísérje, a tárgyalásokon lehetőleg résztvegyen és igyekezzék az ügy állásáról már a bírósági ítélet, illetve határozat hozatala és kézbesítése előtt minden irányban részletes és alapos tájékoztást szerezni.

Felhivom végül a czim figyelmét az 1908. évi 500. I. M. számú utasítás 110. §-ának (1908. évi VII. t.-cz. X. cikkelyében foglalt 25. §-nak) utolsóelőtti bekezdésében foglalt intézkedésre, amely kimondja, hogy már befejezett arányosítási eljárás után közösen maradt erdőkből, továbbá az 1871. évi LIII. t.-cz. 32. §-a tekintetbe vételével elkülönített erdőkből egyéni illetmények elkülönítésének sem birtokrendezési, sem polgári peres eljárás útján helye nincsen, azok részére sem, akik azt az érdemleges tárgyalás során jogszerűen kérelmezhatték volna. A közösség tehát eme rendelkezés szerint többé sem az arányosítás folytán alkotott közbirtokosságok erdeinél, sem pedig az urbéri elkülönítés folytán a volt urbéresek faizási jogának megváltása fejében kiadott erdőknél meg nem szüntethető és a szóban lévő erdők egyénekenként való felosztása meg nem engedhető.

Indokolt esetekben azonban az eljárási utasítás előbb idézett 110. §-ának utolsó bekezdése megadja a lehetőséget arra, hogy az arányosítás után közösen maradó egyes erdőterületek a közösen maradt legelőhöz és viszont a közös legelők a közös erdőkhöz csatoltassanak.

Az e részben követendő eljárás részleteit az 1908. évi 1200. I. M. számú rendelet 37., 38. és 39. §-ai szabályozzák, amelyekre nézve netaláni félreértések elkerülése végett szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a közös erdők és legelők átsatolásának a most idézett szabályok értelmében és az azokban előírt eljárás alkalmazásával csakis az arányosítás folytán és ennek befejezése után közösen maradt erdőknél és legelőknél s önként érthetőleg

mindig csak egy és ugyanazon közbirtokosság tulajdonában levő erdő- és legelőterületeknél van helye. Ellenben nem terjednek ki a szóban levő anyagi és eljárási szabályok a még nem arányosított közös erdőkre, továbbá a volt urbéresek és másnemű közbirtokosságok erdeire, amelyeknek, mint általában az 1879. évi XXXI. törvényczikk 17. §-ának hatálya alá tartozó többi erdőknek is, a legelőhöz való csatolása és mivvelési ágának megváltoztatása az eddigi gyakorlatnak és az 1908. évi 1200. I. M. számú rendelet 11. §-ának 9. pontjában is hangsúlyozott általános elveknek megfelelően egyébként indokolt esetekben is csak oly feltétel mellett engedhető meg, ha a birtokos az átcsatolni kívánt erdőt megfelelő más területtel pótolja.

Budapest, 1908. évi július hó 10.

A miniszter helyett:

Mezőssy s. k.
államtitkár.

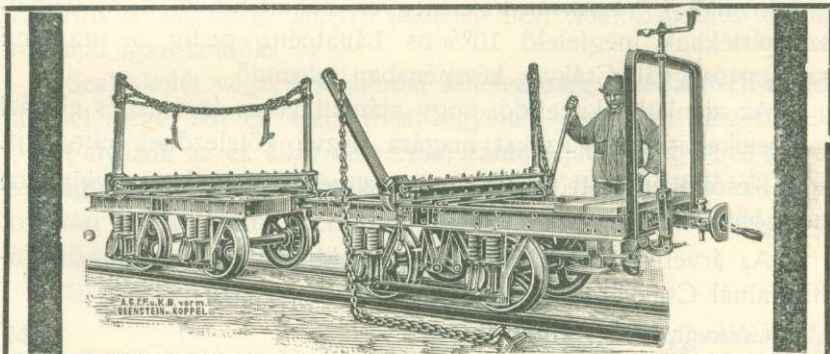
Az „Erdészeti Lapok“ 1908. évi XV. füzetének HIRDETÉSEI.

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Díjszabályzat. Egész oldal 32 K, féloldal 16 K, negyedoldal 8 K, nyolczad-
oldal 4 K. Sorok szerint: Az első negyven (40) sorért soronként nyolczvan (80)
fillér, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig soron-
ként hatvan (60) fillér, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyen-
ként negyven (40) fillér számíttatik. Legalább háromszori és ennél többszöri
beiktatásnál megfelelő engedmény. Egy oldalt meghaladó hirdetéseknel ismételt
megjelenés esetén is csak az első oldal után nyújtunk engedményt.

Táblázatok, nyomdai szabály szerint, kétszeres árral számíttatnak.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammon-
ként 25 koronával magasabb árért mellékelteknek.

ORENSTEIN és KOPPEL

Budapest, VI., Andrásy-ut 102. Gyár: Puztaszentlőrinci nyaraló.

Erdői vasutak eladása és bérbeadása hosszú-, hasábfá- és deszka-
szállításra. ♡ ♡ Nagy sín-, vágány-, kocsí- és mozdonykészlet
új és használt állapotban. ♡ ♡ Vasutak traçirozása és építése.

☛ **Mintajegyzék ingyen és bérmentve.** ☛

(I. VI. 2.)

Szálfaeladás. Nagyméltóságú gróf Esterházy Miklós Móric ur „Csákvár-Gesztesi“ hitbizományi uradalmában 1908/09 vágatási évben a csákvári hitbizományi uradalmi erdőhivatalhoz beadandó írásbeli ajánlatok utján.

2874 db 3589 m^3 -re becsült tölgy szálfá.

516 db 187 m^3 -re becsült gyertyán szálfá.

874 db 1159 m^3 -re becsült kőris szálfá.

287 db 322 m^3 -re becsült bükk szálfá.

32 db 26 m^3 -re becsült hárs szálfá.

1 db 1 m^3 -re becsült juhar szálfá fog eladatni.

A beclésért az uradalom semminemű szavatosságot nem vállal.

Az eladási ár a döntés után tényleg talált köbméter után fizetendő.

Az eladásra kerülő szálfák 1908. év július 15-től augusztus 15-ig megtekinthetők.

Ajánlatok 1908. év szeptember 10-ig a hitbizományi uradalmi erdőhivatalhoz, Csákvár Fejérmegye, beküldendők s a beigért szálfáértéknek megfelelő 10⁰/o-os bánatpénz pedig az uradalmi számtartósnál, Csákvár készpénzben leteendő

Az ajánlatba kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és eladási feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Később érkezett vagy bánatpénz nélküli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az árverési s eladási feltételek a hitbizományi uradalmi erdőhivatalnál Csákváron megtudhatók.

Csákvár, 1908. július 3-án.

(2. III. 2.)

Gróf Esterházy hitb. erdőhivatala.

Pályázati hirdetés. A báró Bánffy uradalomnál betöltendő két erdőgyakornoki állásra pályázat hirdettetik.

Az 1440 (egyezer-négyszáznegyven) K évi fizetéssel, természetbeni lakás, tűzifajárandósággal és nyári külső munkálatok tartamára 60 (hatvan) K havi pótlékkal javadalmazott állásokra pályázni kívánok, az erdészeti főiskola sikeres elvégzését, eddigi netáni alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszerelt bé-

lyegtelen pályázati kérésüket, folyó évi szeptember hó 15. napjáig bezárólag, alólirt címre küldjék be.

Kinevezettek kötelesek állomáshelyüket folyó évi október hó 15. napjáig elfoglalni.

Azok, kik önkéntesi katonai kötelezettségöknek eleget tettek és az oláh nyelvet szóban birják, előnyben részesülnek.

Szászrégen, 1908. évi július 3-án.

(3. III. 2.)

A báró Bánffy uradalom erdőhivatala.

Pályázat nyitattik az alulírott erdőgondnokságnál megüresedett erdőlegényi állásra.

Az újonnan kinevezendő II. oszt. erdőlegény javadalmazása: évi 400 K szegődménydíj, évi 80 K lakbér és évi 9 mm^3 I. oszt. dorong, vegyes kemény tűzifa házhoz szállítva.

Pályázótól megkívántatik a magyar állami polgárság, feddhetlen előélet, 35 évnél nem magasabb életkor, ép szellemi és testi erő, a magyar nyelvnek szó és írásban tökéletes birása, valamint az erdőőri szakvizsga sikeres letétele, mely adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

Szakiskolát végzett s katonai kötelezettségüknek altiszti minősítéssel eleget tett és szép írásu egyének előnyben részesülnek.

Pályázók az ez állás elnyerése iránti, sajátkezüleg irt és 1 K-ás bélyeggel ellátott kérvényeiket a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumra czimezve, az alulírott erdőgondnokságnál f. évi augusztus 15-ig nyujtsák be.

Kelt Nagy-Köveres, 1908. évi július 6-án.

(4)

M. kir. közalap. erdőgondnokság.

116.249/I.—F. sz. *A boszniai és hercegovinai országos kormány erdészeti szakosztályában egy építő-mérnöki állás* lesz betöltendő.

Ezen állásra pályázóktól megkívántatik a műegyetemi tanulmányok rendszeres elvégzése, mérnöki oklevél, esetleg felső ipariskola rendszeres elvégzése az előirt végbizonyítványokkal, valamint több évi gyakorlat különösen nyomjelzési vasut- és utépítési stb. teendőkben.

Ezen állás 3 havi kölcsönös felmondás mellett ideiglenes és csakis a szükség idejére tart.

A pályázó nem tarthat igényt az államszolgálatba való felvételre.

Ezen állással évi 3600 K fizetés van egybekötve, melyhez a külső munkák tartamára még havi 100 K pótlék jár.

A tényleges utazási költségek Sarajevóból a munkahelyre és vissza, szintén megtérítettek.

A külső munkálatok időtartama évenként körülbelül 6 vagy 3 hónap.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy folyamodványaikat az alulírott kormányhoz czimezve legkésőbb folyó év augusztus 15-éig nyujtsák be.

A folyamodványokhoz melléklendők:

Okmányok és bizonyítványok a végzett tanulmányokról és gyakorlati alkalmaztatásról, curriculum vitae, születési bizonyítvány, erkölcsi és orvosi bizonyítvány.

Szarajevo, 1908. évi julius hó 3-án.

(5. II. 2.) *Bosznia és Hercegovina országos kormánya.*

Faarverési hirdetmény. 2116—1908. sz. — Holczmány község (Szeben vármegye) 1908. évi augusztus hó 31-én d: e. 10 órakor a községi irodában tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladja a „Knechtenwald“ nevű erdejének az 1906. évi 93504/I./A—2. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 3031 kat. holdnyi rendkívüli vágásterületen tövön álló, mintegy 40495 db tölgyfának 321040 m³ haszon és 28745 m³ tűzifára becsült fatömegét.

Kikiáltási ár 884.300 K, azaz nyolczszáznyolczvannégyezer-háromszáz K.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó.

Az árverési feltételek alólirt hivatalában, valamint a nagy-

szebeni kir. áll. erdőhivatalnál és az ujevyházi m. kir. járási erdő-gondnokságnál megtekinthetők:

Ujevyház, 1908. évi július hó 11.

(6. II. 1.)

Főszolgabíró.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Feladési hirdetés. A földmivelésügyi m. kir. miniszterium 83237/907. számú engedélyével a nagylyucsakai urbéres közönségnek mezőterebes-gorondi vasuti állomástól mintegy 2 km távolságban fekvő erdőbirtokán kijelölt és 2896 m³ mû-, valamint 831 m³ tüzfára becsült 836 db tölgytörzs, valamint a földmivelésügyi m. kir. miniszterium 109770/1907. számú engedélyével ugyancsak a nagylyucsakai urbéres közönségnek „Kaponyameg“ és „Kulin“ nevű s Kisbégány község határában a beregsomi vasuti állomástól 3 km távolságban fekvő legelő területén kijelölt és 11486 m³ mûfára és 3130 ürm³ tüzfára becsült 17229 db tölgytörzs folyó évi augusztus hó 27-én délelőtt 9 és 10 órakor Nagylyucska község házában megtartandó szó- és írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár a nagylyucsakai erdőn lévő fákra 174174 K, azaz Egyszázhetvennégyezeregyszázhetvennégy korona;

a Kaponyameg- és Kulin-féle legelőn lévő fákra 306000 K, azaz Háromszázhatezer korona.

Bánatpénz a nagylyucsakai erdőn lévő fákra 17417 K, a Kaponyameg- és Kulin-féle legelőn lévő fákra 30600 K.

Szabályszerűleg kiállított és 10⁰/o óvadékkal felszerelt zárt írásbeli ajánlatok, melyek ivenkint egykoronás bélyeggel látandók el, legkésőbb 1908. évi augusztus hó 27-én délelőtt 8—9 óra között az árverést vezető bizottsághoz nyújtandók be; a zárt ajánlatokban kifejezetten kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti, valamint a megajánlott összeg nemcsak számjegyekben, hanem betűvel is kiírandó.

Utó-, távirati és szabálytalanul kiállított ajánlatok visszautasítatnak.

A részletes árverési és szerződési feltételek ugy Nagylyucska község volt urbéres birtokosság elnökénél, valamint a beregszászi

m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt betekint-
hetők.

Fent hirdetett fatömegek az esetben, ha a szó- és írásbeli ajánlatokkal egybekötött árverés eredményre nem vezetne, ugyan-
ezen nap délelőtt 11 órakor alku tárgyaláson fognak értékesíteni,
amely esetben becsáron alul is ajánlatok elfogadtatnak s a fölött
még az nap megtartandó urbéres birtokossági közgyűlés fog
— felsőbb jóváhagyással — határozni.

Nagylucska, 1908. évi július hó 15-én.

(7)

*Nagylucska község
v. urb. birtokossági elnöke.*

Kerestetik nagyobb erdőbirtokba hegyes vidékre szorgalmas,
megbízható erdővéd az erdőkerülők ellenőrzésére és felügyeletére.
Román nyelv bírása megkívántatik. Ajánlatok „Ligeti Ödön erdő-
kezelősége Csúcsa“ czim alá küldendők. (8. III. 1.)

Hirdetmény. 43465/VII/3 sz. — Bárczaváltás mellett értékesi-
tendő *szarvasbikákról*. A bárczaváltás mellett értékesítendő vadról
folyó évi 42913. számú intézkedéssel kibocsájtott hirdetményben
említett vadakon kívül a *máramarosszigeti* erdőigazgatóság kerü-
letében *kilencz* (9) darab szarvasbikára bárczák válthatók.

Budapest, 1908. évi július hó 2-án.

(9)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Pályázati hirdetmény. 632/1908. A vajszlói vallásalapítványi
uradalomhoz tartozó bükkháti II. osztályu erdőlegényi állásra évi
400 K készpénzfizetés szegődménydíj, szabad lakás, egy hold
kertföld és 9 ürm. kemény dorong tűzifa illetménynyel pályázat
hirdettetik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában
követelt szakképzettségüket, közalapítványi szolgálatba ujonnan
belépők pedig ezenkívül ép és erős testalkatukat, különösen jó
látó-, beszélő- és hallóképességüket megyei főorvos vagy honvéd
törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról,
illetőségükről és családi állapotukról tanuskodó anyakönyvi ki-
vonatokkal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és

írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeket f. évi augusztus hó 10-ig alulírott erdőgondnokságnál nyujtsák be.

Szakiskolát végzett s katonai kötelezettségüknek altiszti minősítéssel eleget tett egyének előnyben részesülnek.

Vajszlón, 1908. évi július hó 7-én.

(10) *A vajszlói közalapítványi m. kir. erdőgondnokság.*

Pályázat. Főméltóságú herceg Esterházy Miklós ur hitbizományi uradalmaiban az erdőtanácsosi állás, mely 5000 korona törzsfizetéssel, a természetbeni járandóságok megváltása címén élvezett 1400 korona pótlékkal, szabad lakás és 50 köbméter tűzifajáradósággal van javadalmazva, f. évi október hó 1-re betöltendő.

Pályázhatnak mindazok az okleveles erdészek, kik okmányokkal igazolni tudják, hogy ezen állás betöltéséhez szükséges sokoldalu gyakorlatot nagyobb uradalmakban megszerezték és ezenkívül a magyar és német nyelvet írásban és szóban birják.

A sajátkezüleg irt és a Főméltóságú herceg urhoz intézendő kérvények az összes okmányokkal felszerelve, ez évi augusztus hó 31-ig az Esterházy hitbizományi javak kormányzósága címére Eszterházára küldendőek.

Elkésve érkezett vagy pedig kellőleg nem okmányolt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

(11)

Pályázati hirdetmény. 3653/1908. sz. — Alulírott m. kir. erdőigazgatóság kerületében egy I. osztályu erdőaltiszt (főerdőőri), továbbá egy, kinevezés esetén két II-od osztályu erdőaltiszti (erdőőri), egy II-od oszt. erdőlegényi és kinevezés esetén kettő I-ső osztályu, illetve három II-od osztályu erdőlegényi állásra pályázat nyittatik.

Az I. oszt. altiszti állással 800 K fizetés és 200 K személyi pótlék, a II-od oszt. altiszti állással 600 K évi fizetés és 100 K személyi pótlék, mindkettőre nézve természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített

illetmények, az erdőlegényi állással 500, illetve 400 K évi szegőd-ménydíj, természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű laktér és egyéb rendszeresített illetmények vannak összekötte.

Az altiszti (főerdőőri és erdőőri) állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzett-ségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos vagy honvéd-törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá életkoruk és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül eddigi szolgálataikat és annak eredményét, nemkülönb a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg irt kérvényüket előljáró hatóságuk, esetleg az illetékes politikai hatóság útján folyó évi augusztus hó végéig alulírott erdőigazgatósághoz nyujtsák be.

Lugos, 1908. évi július hó 21-én.

(12)

M. kir. erdőigazgatóság.

Pályázati hirdetmény. 3210/1908. sz. — Az alulírott m. kir. erdőhivatal kerületében megüresedett egy fameszteri állomásra pályázat nyittatik.

Ezen állomással a következő javadalmazás van egybekötve: 900 K fizetés, 100 K személyi pótlék, 100 K laktér, 60 K laktér-pótlék, 50 K egyenruhaátalány, 36 *ü*rm³ kemény bükkhasáb tűzifa, 4 kat. hold föld, avagy az utóbbinak megváltása.

Ezen állomásra pályázók okmányilag igazolni tartoznak az építészet körül szerzett gyakorlati jártasságukat, valamint a rajzolás és költségvetés szerkesztése körüli képzettségüket.

Ezeken kívül az állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók ép, erős testalkatukat, különösen jól látó-, halló- és beszélő-képességüket kincstári erdészeti orvos vagy vármegyei tisztiorvos, avagy honvéd-törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való birását beigazolni tartoznak.

Az így felszerelt sajátkezüleg irt kérvények f. évi augusztus hó 20-ig alulírott m. kir. erdőhivatalhoz nyújtandók be.

Tótsóvár, 1908. évi július hó 18-án.

(13)

M. kir. erdőhivatal.

Feladési hirdetmény. 2490/1908. kig. sz. — Ezennel közhirrre tétetik, miszerint Szászváros r. t. szab. kir. város „Lipovicza és Vei“ nevű erdei vágásaiban (a helybeli vasúti állomástól 9 km távolságra) lévő 530 drb, 243 m³ köbtartalommal biró, 3—6 m hosszú, átlag 40 cm vastag, ledöntött tölgyfarönk *f. évi augusztus hó 25-én d. e. 9 órakor*, a városi tanácsháznál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 4069 korona 50 fillér, minék 10⁰/₀-a bánatpénzül leteendő. Az árverési feltételek hivatalos órák alatt a tanácsi iktató hivatalban megtekinthetők.

Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A városi tanácstól

Kelt Szászvároson 1908. évi július hó 22-én.

Andrae József s. k.
polgármester.

(14)

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Pályázati hirdetmény. 2271/1908. szám. — Nyitra vármegyében Alsóvesztenicz székhelylyel egy kerületi erdőőri állás megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: bérfizetés 400 K, lakbér 80 K, lótartási átalány 80 K, tüzfaiiletmény 40 K, összesen 600 K, mely összeg a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltatik ki.

Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen birják, ezenkívül a tót nyelvben is jártasak s egyuttal az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt kellékekkel birnak.

A kellően felszerelt s sajátkezüleg irt pályázati kérvények folyó évi november hó 15-ig a privigyei m. kir. erdőgondnokságnál nyújtandók be.

A kitűzött határidőn tul beérkezett pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

A választás határidejét folyó évi december hó 10-ére Alsó-vesztenicz községhezára tűzöm ki.

A megválasztott erdőőr állását 1909. évi január 1-én elfoglalni köteles.

Nyitrazásambokréth, 1908. július hó 24-én.

(15)

Főszolgabíró.

Árverési hirdetmény. 96/1908. K. sz. — 1. Dobsina r.-t. város ajánlati versenytárgyalás utján eladja a város tulajdonát képező gőzfűrész az 1908. évi július 1-től, 1911. évi április 30-ig termelendő s évenként mintegy 5000—6000 m^2 -ig terjedő osztályzatlan lucz és jegenyfenyü fűrészárúját, továbbá mintegy 1500 m^2 épületfát a vasut melletti rakodón, kikiáltási ár 12 K m^2 . Bánatpénz 150 K. Óvadék 1500 K. Végül mintegy 4—5 waggon luccsert, kikiáltási ár 4 K q-ként dobsinai vasuti állomáson, waggonba rakva. Bánatpénz 200 K. Óvadék 600 K.

2. A fűrészanyagra nézve városi erdőmesteri hivatal által milliméterek szerint termelendő, tömbköbméterenként elszámolandó és a gőzfűrésztelepen 14 napon vagy hónaponként átveendő és bizottságilag átadandó fűrészárúnak egységárai az ajánlatban: külön a lucz és külön a jegenyefenyü deszka- és pallóárura tüntetendő ki és pedig a luczfenyü deszka- és pallóárúnál 127 mm szélességtől 210 mm szélességig és külön 211 mm szélességtől felfelé, a jegenyefenyü deszka- és pallóárúnál külön 127 mm -től 210 mm szélességig és külön 211 mm -től fölfelé.

A lécz- és lépcsőfaárúnál a lucz- és jegenyefenyüre együttesen tüntetendő ki az ár 42 mm -től 103 mm szélességig.

A 18 milliméter vékony fűrészáru a lucz- és jegenyefenyünél az egész termelés 10%-át tul nem haladhatja s ezen áruért a vevő a megállapított árnál 10%-kal többet fizet.

Beszáradásra deszka- és pallóárúnál vastagságban 2 mm , szélességben 5 mm , lécz- és lépcsőfaárúnál szélességben és vastagságban csupán 2 mm felmérés adatik.

A 4000 K bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok 1908. évi augusztus 19-én délelőtti 10 órájáig alulirott polgármesteri hivatalnál nyujtandók be, ahol az ajánlatok azonnal fognak felbontatni.

Az ajánlatok vagy 1 évi termelésre vagy pedig az 1911. évi ápril. 30-ig terjedő 2 év és 10 hónapi termelésre szólhatnak. A városi képviselőtestület fenntartja magának a jogot az ajánlatok között szabadon választhatni.

Mindhárom rendbeli erdőterményre nézve a részletes árverési feltételek a városházán az erdészeti hivatalnál tekinthetők meg. Ezekről eltérő vagy elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Dobsina, 1908. évi július hó 16-án.

(16)

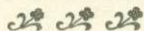
A polgármester.

Felvétetik egy magyarországi hitbizományi uradalomra **egy erdészeti ellenőr**. Kezdő járandóság 1400 K fizetés, 3 k. hold föld, 5 db marha tartása, 60 ürméter tűzifa, természetbeni lakás és egyenruha.

A felvétel ideiglenesen történik, megfelelő képességnél véglegesítettik.

Folyamodványok életleírással és bizonyítvány-másolatokkal, melyek nem küldetnek vissza, ezen lap kiadóhivatalához intézendők.

Előnyben részesülnek pályázók, kik az erdőrendezési munkálatokban jártasok, magyar állampolgárok és kik a magyar főiskolát végezték. (17)

Az „Erdészeti Lapok“ 1908. évi XV. füzetének tartalma:

	Oldal
Statusrendezés — statuegyesítés	781
Az erdőőri szakoktatás reformja	788
<i>Lonkay Antal</i> : A máramarosi körkaliba	791
IRODALOM. Könyvismertetés: <i>Cieslar A. dr.</i> : Egy más a fény szerepéről az erdőben (Ism. <i>Polgárdi Béla</i>)	795
KÜLÖNFÉLÉK: Az alsóbb rendű vasutakról szóló törvény. — A Nagyszében melletti királytölgy (<i>Binder József</i>). — Faarak a porosz állami erdőkben (<i>Fr. L.</i>). — Fatermelés az Ural hegységben (<i>Fr. L.</i>). — A japán faiparról (<i>Fr. L.</i>). — Az erdőtől az újságpapirosig	799
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Pályázati hirdetmény méhészeti tanfolyam tárgyában	802
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből	803
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. Rendelet az erdőlyrészi birtokrendezési törvények módosításáról szóló 1908. évi VII. t.-cz. életbe léptetése tárgyában	805
HIRDETÉSEK	I—XI

- ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő. I. rész 1. és 2. kötet: Középitésár. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K. 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépitésár. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.
- MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3. kötet. 1896. Ára tagoknak 20 K., nem tagoknak 40 K.
- ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. 1880—1884, (I—IV.) és az 1885—89 (V—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892. (XII.) és 1899. (XIX.) évfolyam.
- Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
- Az 1893—94. (XIII. és XIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K. 20 fill. nem tagoknak 2 K. 40 fill.
- Az 1895. (XV.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
- Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.
- Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
- Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K. 40 fill.
- Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
- Az 1901—1903. (XXI—XXIII.) évfolyam ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 5 K.
- Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.
- Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fillér, másoknak 1 korona.
- Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 50 f.
- Az Erdészeti Rendeleték Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.
- TANGENS-TÁBLÁZATOK. Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)
- A LEGELŐERDŐK. Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok 1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill., nem tagoknak 2 K 40 f; 55 f postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető.
- A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE. Irták: Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.; négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak füzve 9 K., kötve 13 K.
- HAZÁNK HÁZI FAIPARA. Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K. 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.
- A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K., másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- SZÁMTAN. Erdőőrök részére írta Béky Albert. Ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.
- ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.
- ERDÉSZETI GÉPTAN. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K., másoknak 5 K.
- Ő FELSÉGE NAGY FÉNYNYOMATU ARCZKÉPE. Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 8 K. Bérmentve küldetik.
- Népszerű nyelven írt művek, melyek, ha a t. megrendelők árukon kívül, egyenkint 45 fill. postaköltség beküldenek, bérmentve küldhetők:
- AZ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 2 K.
- NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott. II. f. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Maghás növények. Ára 3 K.
- Valamenyit Fekete Lajos írta.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél és Fekete Lajos ny. min. tanácsos urnál (Selmeczbánya), mint szerzőnél egyaránt megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők, ha az egyesületnél rendelik meg azokat, 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Ára 12 K., ill. 9 K.
ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiadás. Ára 6 K., ill. 4.50 K.
ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Ára 4 K., ill. 3 K.
A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 1 K. 20 fill., ill. 90 fill.
ERDŐBECSLÉSTAN. II. kiadás. Irta: Söltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8 K., ill. 6 K.

„AZ ERDŐ” kiadóhivatalában

Budapest, IV. Egyetem-utca, Franklin Társulatnál megrendelhető „AZ ERDŐ” cz. erd. és vad. szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére. Előfizetési ára egész évre 4 K. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Szerkesztik: Sugár Károly és Balogh Ernő m. kir. erdőmesterek.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmeczbánya). Ára tagoknak 7 K. nem tagoknak 10 K.
A SELMECZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K. (erdőgyakornokoknak 3 K., akadémiai hallgatóknak 2 K.) Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán).
A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor (Nagy-Károly). Ára tagoknak 4 K. 80 fill., másoknak 6 K.

Egyebütt megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEIRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi minisztérium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.
A BÜKKFA KÖRHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.
AZ ERDŐHASZNÁLTATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmeczbánya.)
ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.
ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K. 40 f.
ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.
BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TARA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasoovszky Imre. (Kapható ugyanott) Ára 1 K.
ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K. és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K. 20 fill.
Megrendelhetők a földmivelésügyi minisztériumnál Budapest.
TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezősege (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.
AZ ÁRVÉDELMI FÜZESEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő Ára 50 f. Megrendelhető a földmivelésügyi minisztériumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2. szám.

KEDVEZMÉNY. Dr. Farkas Márton vízgyógyintézetének (Budapest, V., Báthory-u. 3. sz.) hévizi iszapkezelési osztályában az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 35% árkedvezményben részesülnek.